

ГОДИШЕН ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАЦИОНАЛНИЯ ИНСТИТУТ ЗА ПОМИРЕНИЕ И АРБИТРАЖ ПРЕЗ 2015 г.

Националният институт за помирение и арбитраж (НИПА) е създаден с чл.4а, ал.1 от Закона за уреждане на колективните трудови спорове (ЗУКТС), като юридическо лице към министъра на труда и социалната политика със седалище София, с ранг на изпълнителна агенция. Създаването на института е заложено в изменения и допълнен през 2001 г. ЗУКТС във връзка с изискванията на Европейската социална харта (ревизирана), Конвенция 154 и Препоръка 92 на Международната организация на труда (МОТ) за въвеждане на извънсъдебни способности за уреждане на колективни трудови спорове (КТС). Съгласно ПМС №71 от 26.03.2003 г. за изменение и допълнение на Устройствения правилник на МТСП, Националният институт за помирение и арбитраж е второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към министъра на труда и социалната политика.

Основната дейност на НИПА, регламентирана в ЗУКТС, е да съдейства за доброволното уреждане на колективни трудови спорове между работници и работодатели. НИПА осъществява дейността си в съответствие с законовите разпоредби и правилник, утвърден от министъра на труда и социалната политика. При осъществяване на основната си дейност институтът събира, съхранява и анализира данни, самостоятелно и в сътрудничество със социалните партньори, за колективното трудово договаряне, възникналите КТС и причините за тяхното възникване, както и способите и сроковете за уреждането на колективните трудови спорове.

Съгласно ЗУКТС, правилата за осъществяването на посредничеството и арбитража, като основна дейност на НИПА, както и всички стратегически документи в изпълнение на политиките, мерките и дейностите за тяхната реализация в годишните програми и бюджетът на НИПА се приемат от Надзорния съвет на Института. Програмата за дейността на НИПА за 2015 г. е изработена в съответствие с приоритетите и дейностите, възложени на НИПА със Стратегическия План на Министерство на труда и социалната политика за периода 2013-2017 г., като институтът е единствената администрация, която реализира програма „Предотвратяване и ограничаване на колективните трудови конфликти“, част от политиката на МТСП в областта на трудовите отношения в

рамките на стратегическия приоритет „Развитие и усъвършенстване на извънсъдебни способи за уреждане на колективни трудови спорове“.

Повишаване на доверието на социалните партньори в мястото, ролята и възможностите на НИПА за предотвратяване и ограничаване на колективни трудови спорове (КТС) и усъвършенстване на колективното трудово договаряне (КТД) е стратегическа цел на изпълняваната програма и основен приоритет на НИПА при реализиране на политиката на МТСП в областта на индустриалните отношения. В настоящия отчет е представена дейността на Института през 2015 г. в изпълнение на оперативните цели, заложи в Програмата за дейността на Националния институт за помирение и арбитраж (НИПА) през отчетната година.

I. Развитие на ролята, мястото и функциите на НИПА в процеса на доброволното уреждане на колективните трудови спорове (КТС).

За постигането на тази първа стратегическа цел на НИПА, при изпълнението на Програмата за дейността на НИПА за 2015 г., бяха осъществени следните дейности:

Дейност 1. Административно обслужване и провеждане на процедури по посредничество от НИПА.

През 2015 г. е проведена една процедура по посредничество за уреждане на колективен трудов спор в „Никром Вениър“ ЕООД, с.Петково. Процедурата по посредничество в „Никром Вениър“ ЕООД е открита по едностранно искане от Синдикалната секция на КТ „Подкрепа“ в дружеството. Искането е постъпило в НИПА с вх.№ ПА-01-00001/20.03.2015 г. В искането за определяне на посредник, Синдикалната секция на КТ „Подкрепа“ в дружеството е посочила предмета на спора, страните по него, както и конкретен посредник от списъка по чл.4а, ал.7, т.5 от Закона за уреждане на колективните трудови спорове (ЗУКТС) и чл.9, ал.1 и ал.2 от Правилника за устройството и дейността на НИПА (ПУДНИПА).

За искането на синдикалната организация надлежно е уведомен представляващия „Никром Вениър“ ЕООД с писмо на НИПА, изх.№ ПА/01-00001 от 21.03.2015 г. От страна на дружеството в НИПА е постъпил отговор вх.№ ПА/01-00005/23.03.2015 г., с който работодателят приема предложената процедура по посредничество, а също така и предложениия посредник – г-н Иван Нейков Нейков, вписан под №17 в списъка по чл.4а, ал.7, т.5 ЗУКТС и чл.9, ал.1 и ал.2 от ПУДНИПА.

Със Заповед № ПА 01/00006 от 25.03.2015 г. на директора на НИПА, е определен г-н Иван Нейков Нейков за посредник по спора на основание чл.4, ал.1 и чл.4а, ал.9, т.1 от ЗУКТС, във вр. с чл.6 от Правила за осъществяване на посредничество и арбитраж за уреждане на колективни трудови спорове от НИПА. Посредникът е определен и в съответствие с писмено искане на СС на КТ „Подкрепа“ в „Никром Вениър“ ЕООД, с.Петково и писмено съгласие на управителя на същото дружество, в качеството му на представляващ работодателя.

Резултати от процедурата по посредничество: На основание чл.4, ал.2 от ЗУКТС във вр. с чл.11, ал.1, т.3 от Правилата за осъществяване на посредничество и арбитраж за уреждане на колективни трудови спорове от НИПА и писмо вх.№ ПА/01-00012 от 26.05.201 г. на определения посредник г-н Иван Нейков Нейков, получено по електронна поща, процедурата по посредничество бе прекратена с Заповед № ПА/01-00013 от 26.05.2015 г., поради непостигане на споразумение между страните по спора.

Дейност 2. Административно обслужване и провеждане на процедури по арбитраж от НИПА

През 2015 г. е проведена една процедура по арбитраж съгласно чл.14, ал.3 ЗУКТС в „Титан - АС“ ЕООД, клон Видин. Процедурата е открита по искане от синдикалната организация на КНСБ в „Титан - АС“ ЕООД, клон Видин, заведено в НИПА с вх.№ ПА-03-00001/13.02.2015 г. Същото е подадено от г-н Павел Павлов - Председател на синдикалната организация на КНСБ при ФНСДУО в „Титан - АС“ ЕООД, клон Видин и г-жа Силва Васева - Председател на стачния комитет при ФНСДУО, в качеството им на представляващи работниците и служителите. Искането е подадено поради непостигнато споразумение с работодателя по чл.14, ал.1 от ЗУКТС, с приложения към същото и подробно описани доказателства.

Във връзка с постъпилото искане и на основание чл.4а, ал.1 от ЗУКТС и чл.24, ал.1 от утвърдените от Надзорния съвет на НИПА Правила за осъществяване на посредничество и арбитраж за уреждане на КТС от НИПА (ПОПАУКТСНИПА), със Заповед № ПА-03-0006/17.02.2015 г. е открита процедурата по уреждане на КТС. Арбитражната комисия в състав: Даниел Михайлов Янев, Минчо Боев Коралски и Радка Христова Йосифова, включени в Списъка на арбитражите към НИПА (обн.ДВ, бр.35/12.04.2013 г.). проведе насроченото заседание на 19.02.2015 г. от 11.00 ч. в заседателната зала на Института. Съгласно разпоредбата на чл.4а ЗУКТС, НИПА оказва пълно

съдействие при подготовката на материалите за заседанието на Арбитражната комисия. Институтът предостави на арбитрите за сведение Наредбата за управление на отпадъците на територията на Община Видин, както и допълнително събрана информация от базата-данни на института, която бе от значение за нормалната работа на арбитрите по спора.

На арбитражното заседание се явиха представители на страните и за същото беше съставен подробен протокол в хода на делото. След приключване на арбитражното заседание, Арбитражната комисия се произнесе с Решение от 19.02.2015 г., като определи минимално-необходимите дейности по осъществяване на сметосъбирането, смето-извозването и смето-почистването на територията на община Видин по утвърден график по време на стачката, съгл. разпоредбата на чл.14 от ЗУКТС.

С осъществяване на горните действия, НИПА осъществи процедурата за задължителен арбитраж по ЗУКТС, с която се регламентират дейностите през време на ефективна стачка, чието неизпълнение или спиране би могло да създаде опасност за задоволителното комунално-битово обслужване на населението, както и да нанесе непоправими вреди върху природната среда.

Дейност 3. Изготвяне на предложения за промени в нормативната уредба (законова и подзаконова) на уреждането на КТС чрез посредничество и арбитраж.

Изготвяне на предложения за промени в нормативната уредба (законова и подзаконова) на уреждането на КТС чрез посредничество и арбитраж беше осъществено при реализацията на проект „Разрешаване на спорове“, компонент 2 от проект на МТСП „Насърчаване на социалния диалог и подобряване на условията на труд на работниците и служителите“, част от Тематичен фонд „Партньорство и експерти“ от „Българо-швейцарската програма за сътрудничество за намаляване на различията в рамките на разширения Европейски съюз“.

При реализацията на проекта, работните групи изготвиха доклади, одобрени впоследствие от Консултативния съвет на проекта. В докладите на работните групи бяха обобщени предложенията на социалните партньори, както и на посредници и арбитри към НИПА. Предложенията са насочени към усъвършенстване на нормативната уредба на процедурите за посредничество и арбитраж. Отчетено беше обстоятелството, че на практика тези способности не са достатъчно прилагани, като една от причините е несъвършената нормативна уредба. Изпълненият от НИПА проект, обединил съвместните усилия на

социалните партньори и Института, доведе до разработката на консенсусни предложения за изменение на нормативната уредба, регламентираща разрешаването на КТС, чрез способите на посредничество и арбитраж. Предложенията са включени в Заключителния доклад по изпълнението на проекта, представен на заключителната му конференция, проведена на 26-27 ноември 2015 в гр. София.

Деятност 4. Извършване на функционален анализ на дейността на НИПА.

През 2015 г. от НИПА бе изпълнен проект „Разработване на План за действие за оптимизиране дейността на НИПА на основа на функционален анализ” по приоритетна ос I „Добро управление”, подприоритет 1.1. „Ефективна структура на държавната администрация”, бюджетна линия BG051PO002/14/1.1-08 на Оперативна програма „Административен капацитет“ (ОПАК). Общата цел на проекта дефинира създаването на условия за организационно развитие и повишаване ефективността и ефикасността на дейността на НИПА, за осигуряване на качествено съдействие за доброволно уреждане на колективни трудови спорове, чрез посредничество и арбитраж. Специфичните цели на проекта са:

- ✓ Организационно развитие и подобряване на координацията в рамките на Национален институт за помирение и арбитраж за оптимизиране изпълнението на основните му функции;
- ✓ Осигуряване на единна организация на контрол, гарантираща повишаване ефективността и ефикасността на работните процеси в Национален институт за помирение и арбитраж;
- ✓ Оптимизиране на структурата и преразпределяне на функциите и дейностите на администрацията на Национален институт за помирение и арбитраж, с цел избягване на дублиране на функции, постигане на по-висока ефективност, ефикасност и икономичност на дейността.

При изпълнението на проекта бе изготвен доклад за извършения функционален анализ. На база на доклада и изготвените от Изпълнителя предложения за прецизиране на вътрешните актове бе издадена заповед и бяха утвърдени:

- ✓ План за действия за изпълнение на препоръките от проведения функционален анализ на Националния институт за помирение и арбитраж.
- ✓ Методология за изпълнение на плана за действие.
- ✓ Стратегия за организационно развитие на Националния институт за помирение и арбитраж (2015 -2016).

- ✓ Процедура за измерване и оценка на изпълнението на НИПА.
- ✓ Процедура за определяне и отчитане на изпълнението на годишните цели на НИПА.
- ✓ Актуализирано ръководство за административно обслужване на процедурите по посредничество и арбитраж.
- ✓ Инструкция за разработване, утвърждаване и изменение на длъжностните характеристики в НИПА.

Дейност 5. Изготвяне на предложения за промени в нормативната уредба

Като отделна дейност при изпълнението на проект „Разработване на План за действие за оптимизиране дейността на НИПА на основа на функционален анализ” по приоритетна ос I „Добро управление”, подприоритет 1.1. „Ефективна структура на държавната администрация”, бюджетна линия BG051PO002/14/1.1-08 на Оперативна програма „Административен капацитет“ (ОПАК) бе заложено и разработването на предложения за промени в нормативната уредба. В рамките на дейността бяха изготвени систематизирани проекти за конкретни промени (изменения и допълнения) в съществуващата вътрешна нормативна база, както и съответстващи на дейността на НИПА външни нормативни и стратегически документи:

- ✓ Разработен е проект на изменение и допълнение на Правилника за устройството и дейността на НИПА.
- ✓ Изготвена е стратегия за организационно развитие на НИПА.
- ✓ Разработен е механизъм за оценка на ефикасността и ефективността на НИПА, като административната структура, като е одобрен проекта на „Процедура за измерване и оценка на изпълнението на НИПА“.
- ✓ Разработени са индикатори и система за измерване и управление на изпълнението, които се съдържат в Приложение 1 към проекта на „Процедура за измерване и оценка на изпълнението на НИПА“.
- ✓ Разработени и въведени са наръчници, методики и инструкции.
- ✓ Създадена бе работна и консултативна група, с включени експерти от НИПА, които участваха при изготвянето на конкретните предложения за привеждане в съответствие с извършения функционален анализ на действащите и прилагани към момента вътрешни нормативни актове на института.

II. Разширяване на сътрудничеството на НИПА с международни организации и сродни европейски институции чрез изпълнение на съвместни проекти.

За постигането на тази стратегическа цел на НИПА, при изпълнението на Програмата за дейността на Националния институт за помирение и арбитраж (НИПА) за 2015 г., бяха осъществени следните дейности:

По Мярка 1. Завършване на проекта за техническа помощ от Международното бюро по труда в Будапеща за изграждане на информационна система за база данни за КТС в България. В Програмата за дейността на НИПА за 2015 г., бе предвидено провеждане на съвместен заключителен семинар в хода на подготовката на заключителната конференция по проект „Разрешаване на спорове“, за да бъде ползвана експертизата на екипа на Регионалното бюро на МОТ в Будапеща, във връзка с направените съвместно със социалните партньори предложения за промяна на нормативната уредба, свързана с дейността на НИПА. За съжаление, поканените представители на МОТ бяха възпрепятствани да присъстват.

По Мярка 2. Изпълнение на компонент 2 „Разрешаване на спорове“ от проект „Насърчаване на социалния диалог и подобряване на условията на труд на работниците и служителите“, НИПА изпълни дейността, предвидена в Програмата и завърши изпълнението на проекта. На Заключителна конференция, проведена на 26-27 ноември 2015 г. в гр. София, бе представен Заключителен доклад, в който бяха представени резултатите от извършените дейности по Компонент 2 и предложенията по тях. В одитния доклад по изпълнението на дейностите и резултатите от тях, се подчертава успешната и пълноценна реализация на Компонент 2 „Разрешаване на спорове“ от проект „Насърчаване на социалния диалог и подобряване на условията на труд на работниците и служителите“, осъществен от НИПА и се прави предложение за продължение на изпълнение на Компонент 2 с надграждане на постигнатите до този момент резултати.

В изпълнение на Дейност 3 от Мярка 3. Установяване на сътрудничество на двустранна основа с партньор от страна-членка на ЕС в областта на посредничеството, в рамките на цялостната дейност на НИПА са предприети следните стъпки:

1. В периода 21-22 април 2015 г., в Бечичи, Република Черна гора, бе проведена първата суб-регионална среща на институции/служби за доброволно уреждане на трудови спорове, и експерти и помирители/посредници от

България, Босна и Херцеговина, Македония, Черна гора, Румъния и Сърбия. Срещата бе организирана от Регионалния офис на Международното бюро по труда за Централна и Източна Европа в Будапеща, и имаше за цел окончателно обсъждане и приемане на разработения от МОТ нов Практически наръчник за помирители/посредници, като средство за тяхното обучение при уреждането на трудови спорове. Практическото ръководство на МОТ за помирение в индустриалните конфликти и колективните трудови спорове за първи път е разработено през 1973 г. и изменено през 1988 г. Целта на разработването на актуализирания Наръчник е преразглеждане и актуализиране на съдържанието и премахване или реструктуриране на всички остарели модели, които могат да доведат до погрешни схващания, както и да се модернизира езикът, използван в самия текст, както и да се изготвят образци и казуси, в които да се отразят ролята и особеностите на помирителната/посредническата процедура. Авторите искат да осъвременят съдържащата се в предишното ръководство информация, като се вземат предвид измененията в околната среда, икономиката, практиката и други промени, настъпили в областта на помирението/посредничеството в последните десетилетия.

В Наръчника, в раздел „Изследване на случаи“, от общо 10 примера на помирителни/посреднически процедури, два са от практиката на Националния институт за помирение и арбитраж, което е високо признание за дейността на Института, въпреки сравнително малкия брой проведени процедури по посредничество, недостатъчно и непълно разписаната нормативна уредба, относно посредничеството в ЗУКТС (1990 г.).

Във връзка с проведената суб-регионална среща са предложени на Министъра на труда и социалната политика действия за установяване на сътрудничество на двустранна основа с партньор от страна-членка на ЕС в областта на посредничеството, както следва:

✓ След публикацията на Наръчника от МОЦ на МОТ Торино, което по информация от организаторите, би трябвало да бъде завършено в края на 2015 г., НИПА да организира неговият превод на български език, отпечатването му и разпространението му сред посредниците и арбитражите, социалните партньори и заинтересованите институции, с цел обучение и насърчаване на страните по колективните трудови спорове да се обръщат към НИПА за доброволното им уреждане;

✓ След издаването на Наръчника на български език, НИПА да организира в България неговото представяне по подходящ начин на специално събитие (семинар) пред представители на социалните партньори, посредници и

арбитри, и заинтересовани страни с участието на автора г-н Кевин Фоли, както и на експерти от МБТ, за евентуалното участие на които има изразено предварително съгласие.

2. В периода 23-24 април 2015 г. в рамките на срещата в Бечичи - Република Черна гора, се проведе семинар на тема „Проучване на механизмите и процесите за предотвратяване и разрешаване на индивидуални трудови спорове в страните от Централна и Източна Европа“, организиран от МБТ Женева, на който участваха представители на НИПА и социалните партньори. Семинарът имаше за цел да направи преглед и да оцени механизмите за превенция и разрешаване на индивидуалните трудови спорове в страните от Централна и Източна Европа, с участието на национални консултанти и юристи в областта на трудовото право.

3. В периода 09-11 ноември 2015 г., във връзка с покана от Конфедерацията на работодателските организации на Испания (СЕОЕ), директорът на НИПА взе участие в работна среща на тема „Сравнителен анализ на системите за извънсъдебно уреждане на колективни трудови спорове в Европа“ в Мадрид, Кралство Испания. Работната среща бе организирана с подкрепата на службата за посредничество и арбитраж на Испания - SIMA, като завършващ етап от проведено сравнително изследване, посветено на проучване на системите за извънсъдебно уреждане на колективни трудови спорове в Обединеното Кралство Великобритания, Ирландия, Гърция, Швеция, Люксембург, България и Полша, чрез попълване на специализиран въпросник. НИПА участва в провеждането на изследването на службата за посредничество и арбитраж на Испания, като представи отговори на въпросите, предмет на изследването. След работната среща, в разговор с Мартин Гутиерес, директор на SIMA - Испания, бе договорено през 2016 г. двете сродни институции да проучат възможностите за разработване на съвместен проект за обмяна на опит и добри практики, като евентуално бъде потърсен източник на финансиране от Европейската комисия по програмите на ЕД „Заетост, социални въпроси и приобщаване“. Обменена бе и информация, относно характерните черти и начина на функциониране на двете институции, както и на работата им със социалните партньори в България и Испания.

III. Повишаване на ефективността на сътрудничеството между НИПА и социалните партньори.

При изпълнението на Дейност 1. Осъществяване на взаимен обмен на информация между НИПА и браншови и териториални структури на социалните

партньори, НИПА интегрира при изпълнението на проект „Разрешаване на спорове“, Компонент 2 от проект на МТСП „Насърчаване на социалния диалог и подобряване на условията на труд на работниците и служителите“, експерти, представени от социалните партньори в Консултативния съвет и работните групи в рамките на проекта. Чрез своите представители в Надзорния съвет на НИПА, социалните партньори са информирани текущо и периодично за дейността и работата на института. Изготвяните анализи на сключени колективни трудови договори на равнище „отрасъл/бранш“, се обсъждат с подписалите ги страни, като мненията, бележките и препоръките на социалните партньори се отразяват.

През 2015 г. е изготвен анализ на подписания браншов колективен трудов договор в бранш „Пивоварна промишленост“. На 23 октомври 2015г. в гр. Баня, се проведе среща със социалните партньори от бранш „Пивоварна промишленост“ за представяне и обсъждане на изготвения от НИПА анализ на Браншовия колективен трудов договор, подписан на 27 август 2015 г. На срещата присъстваха изпълнителният директор на Съюза на пивоварите в България г-жа Ивана Радомирова, председателите на двете представителни браншови синдикалните организации – г-н Красимир Пашрапански – Синдикат „Бира, храни и напитки“ към КНСБ, и г-жа Валя Борисова, председател на Федерация „Хранителна и питейна промишленост“ към КТ „Подкрепа“, главният секретар на ИА „ГИТ“ г-н Георги Милчин, представители на синдикатите от предприятия в бранш „Производство на пиво“, членове на Надзорния съвет на НИПА, експерти на НИПА.

Посредниците и арбитрите, утвърдени от НС на НИПА, са канени на всички важни мероприятия на института. Същите участваха в консултативна среща, на която бяха дискутирани предложенията за промяна в нормативната уредба за уреждане на КТС, както и развитието на координацията и взаимното сътрудничество с държавните институции и органи с компетентност в областта на трудовите отношения.

В изпълнение на Дейност 2. Организиране на форуми за дискутиране на изготвените анализи и доклади за състоянието на поддържаните от НИПА бази данни, в хода на изпълнението на проект „Разрешаване на спорове“ се осъществи размяната на мнения, становища, а също така и предоставянето на информация за състоянието на поддържаните от НИПА база данни за КТД и КТС и степента на тяхното съвместяване в разработваната интегрирана информационна система.

Чрез изпълнението на Дейност 3 - Осигуряване на участието на експерти на социалните партньори в обсъждане на институционалната рамка и разработването на концептуален проект за изграждане и поддържане на база данни за колективни трудови спорове в НИПА, социалните партньори чрез своите експерти участваха и съдействаха за създаването на интегрираната информационна система за КТД и КТС на Института.

IV. Развитие на координацията и взаимното сътрудничество с държавните институции и органи с компетентност в областта на трудовите отношения

При изграждането на информационната система на ИА „ГИТ“ бе разработена и осъществена синхронизация с информационната система на НИПА, като в информационната система на ИА „ГИТ“ беше създаден модул „Колективни трудови договори“ (КТД). При уточняване параметрите на модула, участие взеха експерти на НИПА, работещи с базата данни за КТД. Те изготвиха становища, относно обмена на информация и необходимите показатели за регистрация на КТД в информационната система на Института. Експерти от НИПА участваха и в тестовото изпитване на разработения модул „Колективни трудови договори“. Във връзка с това бяха направени предложения за корекции и бяха изготвени три регистрационни форми за вписване на КТД, според различните равнища на договаряне - отрасъл/бранш, община и предприятие. Тези регистрационни форми бяха изпратени на ИА „ГИТ“, като официално становище на Института.

От НИПА бе изготвен Проект за промяна на „Правила за предоставяне на информация между изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ и Националния институт за помирение и арбитраж“, утвърдени със заповед на Министъра на МТСП №РД 01/456 от 15.05.2009 г., който предстои да бъде съгласуван с ръководството на ИА „ГИТ“ и предложен на Министъра на МТСП за утвърждаване.

В изпълнение на Дейност 2 - Осигуряване на информация за потенциални КТС чрез предоставени месечни справки за получени уведомления за масови уволнения, в НИПА регулярно постъпва информация от Агенцията по заетостта за подадените в Дирекциите „Бюра по труда“ уведомления по смисъла на чл. 130а КТ за масови уволнения.

По Мярка 3: Развитие на сътрудничеството с Националния статистически институт (НСИ), НИПА продължава своето сътрудничество с държавния статистически орган. От началото на 2014 г. НИПА обменя данни с

Националният статистически институт относно изготвяни анализи на обхвата на колективното трудово договаряне, въз основа на Наблюдението на структурата на заплатите. Продължава диалогът между двата института, като се обсъжда подписване на споразумение между НСИ и НИПА.

V. Осигуряване на адекватна, надеждна и пълна информация за колективните трудови договори (КТД) в Република България.

При изпълнението на Дейност 1 - Въвеждане в базата данни на НИПА на информация за сключени КТД и Анекси, вписани в ИА „ГИТ” и постъпили в НИПА от мярка 1 Поддържане и развитие на база данни за КТД в Република България, експертите на НИПА текущо отразяват в интегрираната информационна система данните от постъпилите копия на вписаните от ИА „ГИТ” КТД. Поддържана е базата данни на НИПА, като е въведена информация за сключени КТД и анекси, вписани в ИА „ГИТ” и постъпили в НИПА. През 2015 г. в базата данни на НИПА бе въведена информация от 1,024 колективни трудови договора и 248 анекса към тях. През предходната 2014 г. в НИПА са постъпили общо 1,175 броя КТД и 285 броя анекси.

Изпълнена е Дейност 2 - Изготвяне на годишен доклад за състоянието на колективното трудово договаряне през предходната година, като е изготвен Годишен Доклад за състоянието на колективното трудово договаряне през 2014 г.

Изпълнена е Дейност 3 - Разработване на анализи на колективното трудово договаряне по равнища на договаряне, икономически сектори и териториален обхват, като е изготвен годишен доклад за Колективното трудово договаряне в България за 2015 г., в който са анализирани съответните статистически групи.

VI. Изграждане на ефективно действаща система за получаване, осъвременяване и анализиране на информация за КТС в Република България.

В съответствие с чл.5, т.1 и 2 от ПУДНИПА се поддържа електронна база данни за възникнали КТС в страната чрез събиране на информация от социалните партньори, медиите, справки за проведените процедури по посредничество и арбитраж, ИА „ГИТ” и Агенция по заетостта.

При осъществяването на Мярка 1: Подобряване на начините за отразяване, проследяване и анализиране на възникналите колективни трудови спорове и начините за тяхното уреждане бе осъществена Дейност 1 - Изготвяне на

периодични доклади за възникнали КТС и начините за тяхното уреждане на база досегашни и нови източници на информация и методи за събиране на данни. Базата данни за КТС бе интегрирана с базата данни за Колективните трудови договори. В рамките на реализацията на Компонент 2 „Разрешаване на спорове“ за развитието на методологията и усъвършенстването на инструментариума за проследяване на КТС в Република България, бяха привлечени експерти на социалните партньори и бе прецизирана методологията за събиране и класифициране на информацията за възникналите КТС. По време на реализацията на проекта през 2015 г. бе ангажиран екип от 8 експерти, разпределени паритетно – 4 експерта от работодателските и 4 от синдикалните организации. За всяка област и за всеки бранш/отрасъл бяха определени по двама експерти – един от страна на работодателите и един от страна на синдикатите. Те имаха за задача да набират информация за актуални колективни трудови спорове в пилотните браншове и области от различни източници, и да попълват разработения съвместно въпросник за проследяване на колективни трудови спорове с пълни и точни данни. Информацията, предоставена от експертите, бе въведена в разработената пилотно интегрирана електронната база данни на НИПА за колективни трудови договори (КТД) и колективни трудови спорове (КТС). Информацията, въведена в интегрираната база данни за актуалните колективни трудови спорове, бе на разположение на определени от социалните партньори анализатори за целите на проследяването и анализа на КТС. През посочения период ангажираните експерти по дейността докладваха периодично за особеностите и проблемите, възникнали по време на събиране, набиране и анализиране на информацията за актуален КТС и направиха редица предложения за усъвършенстване на създадения инструментариум.

При реализацията на дейностите по проекта, с активното участие на експертите на социалните партньори се постигна усъвършенстване на инструментариума за регистриране и проследяване на колективен трудов спор и бе завършен процеса на усъвършенстване на методологията за регистриране и отчитане на възникналите колективни трудови спорове.

На основа на ежедневно постъпваща информация от медиен мониторинг и създадените въпросници за КТС за 2015 г., в интегрираната система за проследяване на КТС и анализ на КТД, в съответствие със създадената методология са отразени данни за 24 колективни трудови спора, възникнали в отделни предприятия. При възникналите колективните трудови спорове в страната, през 2015 г. са проведени три ефективни стачки.

VII. Повишаване информираността на социалните партньори и обществото за резултатите от дейността на НИПА.

В изпълнение на оперативната цел по Дейност 1. Организиране и провеждане на информационни мероприятия за представяне на дейността на НИПА за 2015 г, през отчетния период на официалната интернет страница на Института са отразени проведени срещи, обучения и форуми, като продължава работата по пълното съответствие между българската и английската версия на сайта. Някои от рубриките са осъвременени, като информацията е представена по начин, който да запознава по-пълно с текстовото и визуално съдържание потребителите за дейността на НИПА. Бяха изработени и разпространени информационни брошури, анализи и доклади на проведените със социалните партньори форуми и срещи. Бе проведена среща за информираност и публичност по проект „Разработване на План за действие за оптимизиране дейността на НИПА на основа на функционален анализ”, финансиран от ОП „Административен капацитет”, с участието на социални партньори и членове на НС на НИПА.

Изпълнена е заложената в Програмата Дейност 2: Отпечатване на сборник с документи, уреждащи дейността на НИПА с двуезичен (български/английски) печат. Изпълнена е заложената в Програмата Дейност Изготвяне на информационни материали за бюлетин по труда и за средствата за масово осведомяване. През отчетния период дейността на НИПА е представена в три публикации в ежедневния печат и в едно телевизионно предаване.

И през 2015 година основният канал за публична комуникация бе официалната интернет страница на Института. Чрез нея се предоставяше актуална информация за дейността на НИПА, на Надзорния съвет, за осъщественото сътрудничество със социалните партньори и развитието на изпълняваните договори по проектно финансиране на НИПА. По този начин е изпълнена Дейността: Поддържане, усъвършенстване и актуализиране на интернет-страница на НИПА, вкл. и на версията на английски език.

VIII. Повишаване на административния капацитет на НИПА. Развитие на административния капацитет на служителите на НИПА и повишаване знанията и уменията на посредниците и арбитрите към НИПА.

През месец февруари 2015 г. беше завършен проект "Повишаване на компетентността и ефективността на администрацията на НИПА" по ДБФПА 13-22-44/09.05.2015 по Оперативна програма „Административен капацитет" (ОПАК), чиято основна цел бе повишаване на компетентността и ефективността

на администрацията на НИПА, чрез обучения по английски език, компютърни умения, комуникационни и презентационни умения и поддържане и анализ на информация от бази данни. С това бе изпълнена Дейност 1. Завършване на проект „Ефективна и компетентна администрация на НИПА“, финансиран от ОП „Административен капацитет“ по оперативната цел.

По сключения договор за безвъзмездна помощ по проект "Повишаване на компетентността и ефективността на администрацията на НИПА" по ДБФПА 13-22-44/09.05.2015, финансиран по Оперативна програма „Административен капацитет“, приоритетна ос II „Управление на човешките ресурси“, подприоритет 2.2 „Компетентна и ефективна държавна администрация“, бюджетна линия BG051P0002/13/2.2-13. По време на изпълнението на договора бяха проведени 18 обучения на служителите на НИПА, по петте дейности, предвидени в договора с финансиращия орган. Обученията включваха чуждоезиково обучение по английски език, подобряване на компютърните компетенции и умения, личностна и екипна ефективност.

През 2015 г. при изпълнението на Дейност 2. Обучения на служителите от администрацията на НИПА за повишаване на професионалните знания и умения са проведени 11 обучения на служители на НИПА, предимно в ЦРЧРРИ на МТСП, по различни теми, свързани с дейността на института.

IX. Други дейности.

1. През месец март 2015 г. беше извършена последваща проверка на НИПА от Инспектората на МТСП. за изпълнение на препоръките в доклад изх. № 04-01-12 от 06.06.2014 г. на Инспектората на МТСП. Целта на проверката беше да оцени действията на НИПА, както и да открие развитието в организацията на работа, във връзка с осъществяване на функциите, съгласно Правилника за устройството и дейността на НИПА. По препоръките и изготвения „План за действие“ се констатира, че всички петнадесет препоръки са изпълнени или се изпълняват текущо, в съответствие със сроковете, а в доклада се подчертава:

„От извършената проверка може да се направи обоснован извод, че дадените препоръки от Инспектората в доклад изх. № 04-01-12 от 06.06.2014 от извършената комплексна проверка в Националния институт за помирение и арбитраж са изпълнени и/или текущо се изпълняват, което води до повишаване ефективността от дейността на института.“

2. През 2015 г. бе извършен одит на информационно-комуникационните системи на НИПА от „Информационни системи“ ЕАД, като изпълнител на МТСП. На основата на заключенията на одита бяха предприети

действия по осъвременяване на техническите системи в НИПА – сървър, компютри, комуникационни средства за връзка с интернет и др. Бе преустроено помещението на центъра за обработка на данни, съгласно препоръките в одита и бе въведена системата за единна свързаност към сървърите от типа „активна директория“.

Х. Дейност на Надзорния съвет на НИПА.

През 2015 г. са проведени четири редовни заседания на Надзорния съвет на НИПА, на които са взети седемнадесет решения. На заседанията са обсъдени деветнадесет материала, които са подкрепени от членовете на НС с отделни предложения и препоръки за тяхното подобряване. Разгледани са и са приети от членовете на Надзорния съвет стратегически документи, доклади и отчети, както следва:

1. Годишен доклад за дейността на НИПА за 2014 г.
2. Отчет за изпълнение на бюджета на НИПА за 2014 г.
3. Отчет за изпълнение на плана на НС на НИПА за 2014 г.
4. Доклади за изпълнение на проектите, изпълнявани от НИПА: Техническа помощ от МБТ на МОТ за създаване на информационна система за КТС в България, и за изпълнение на дейност 1 по компонент 2 „Разрешаване на спорове" по проект „Насърчаване на социалния диалог и подобряване условията на труд на работниците и служителите" на МТСП.
5. Доклади за състоянието на информационните системи за КТД и КТС на НИПА.
6. Отчет за изпълнението на плана за работата на НС на НИПА за първото полугодие на 2015 г.
7. Отчет за изпълнението на Програмата за дейността и бюджета на НИПА за първото полугодие на 2015 г.
8. Програма за дейността на НИПА за 2016 г.
9. Проект на бюджет на НИПА за 2016 г.